

Pronoms personaus complement conjunts

Ací dus exemples entà ilustrar un medish torn de lenga dab pronoms personaus complement

Qu'aví mau d'esquia e en marchant que se m'ei passat

Davant ger qu'avoi mau d'esquia. Que prenoi dus cachets e que se'm passè de tira

Lo pronom « me » qu'amuisha l'implicacion de la persona

Advèrbi : bissè...

- *Saps, mair que vau mei estar de noças que d'enterraments...*
- *Oc bissè !*

- *La setmana qui vien que deu har hèra de hred*
- *Non pas bissè...*

- *I serà aqueth mot en lo Palay ?*
- *Oc bissè...*

- *Que'u cau díser au pairan qu'ei hèra car aqueth terrenh !*
- *Que l'i ac èi dit. Bissè que m'ajudarà drin entà'u crompar !*

Aqueth « bissè » non s'emplega pas guaire mei. Que pòt voler díser « segur », « totun », « pas totun », « qu'espèri »... Suu Palay que'u trobam a « be-say », « be-sèi » e « be-sè ». Qu'ei la contraccion de « be » l'enonciatiu d'insistència e de « sèi » (vèrbe saber , 1èra persona deu singular, present de l' indicatiu)

Arrepoèr : punicion

Que l'està plan l'esquira au gat

Quan se la merita

Que's ditz entà quauqu'un qui a hèit ua peguessa e qui n'a las tornas.

Lo Joan que s'a crompat ua petita motò e que'n va a huec capvath de las carrèras deu vilatge. Mes a trucas de har de l'aso que s'ei hicat en lo varat ! En lo véder, tot confús passar lo son utís beròi macat, lo monde que disen entà's trufar : « Que l'està plan... »

Que l'està plan : que'u va plan. Qu'ei de segur ironic. Las vacas, las uelhas qu'an esquiras mes un gat n'ei pas briga content d'estar esquirat: dab aqueth ornament qui tinda a contunhar, eth tant discrèit e malin non pòt pas gahar nada soritz !

Com arriba sovent en los arrepoèrs e los dícers, l'animau que representa la persona qui, ací, e va estar punida.

Avisà's, ací n'ei pas l'auxiliar « estar » (« être ») qui balha au present de l'indicatiu : soi, ès, ei, èm, ètz, son. Qu'avem aqueth vèrbe « estar » qui a donc ua auta significacion e qui's conjuga au present de l'indicatiu : estau, estàs, està, estam, estatatz, estàn.

Qu'ac explicaram en ua auta fica

Medecina populara : lo cindre

La mia granmair, Maria de Lalana que soenhava deu cindre. Qu'èra petitòta e la prauba, qu'èra au casau qui portava (com podè !) lo malaud en seguir las bulèras (allées) qui èran de segur en crotz. Que hasè pregàrias en har nòds a ua còrda puish un còp fenit que hasèn bruslar un perrec... o lhèu la còrda ?(M.B.)

Cindre : zona. Mei que mei, monde qui an avut lo cindre e qui an guarit que suenhan los malauds en los portar. Ací la goaridora que disè tanben pregàrias e qu'avè un rituai : botar la còrda (o un perrec ?) au huec.